

Evaluering av Vang frivilligsentral og BUA Vang

mai 2023 - basert på 10 år med frivilligsentral og 2 år med BUA

- s 1 Bakgrunn, mål og gjennomføring
- s 2-5 Frivilligsentralen si utvikling gjennom 10 år
- Resultat frå evalueringa:**
- s 6-9 Innbyggjarane generelt – gjestebod
- s 10-11 Aktive frivillige i frivilligsentralen – intervju
- s 12-13 Frivillige lag – spørjeundersøking
- BUA Vang:**
- s 14-15 Om drifta av BUA Vang
- s 15-17 Måloppnåing, utfordringar og potensiale
- s 17-18 Innspel frå ungdomsrådet
- s 19-20 Kost/nytte, beregning i Utenfor-regnskapet

Bakgrunn, mål og gjennomføring

I høve frivilligsentralen sitt 10årsjubileum, samt at det ved oppretting av BUA i 2021 var bestemt at ordninga skulle evaluerast etter 2 år, har frivilligsentralen gjennomført ei samla evalueringa av drift, satsingsområde og potensiale for framtida. Evalueringa er utforma av styret og dagleg leiar og gjennomført i perioden januar-mai 2023. Takk til alle som har bidratt!!

Måla vi valte å fokusere på:

- Finne ut kva posisjon frivilligsentralen har i Vang pr i dag
- Kartlegge kva vi bør satse på framover for å oppnå vårt hovudmål og visjon

Parameter:

- Kjennskap
- Haldning
- Bruk
- Ønsker/behov
- Måloppnåing
- Kost/nytte -> verdi

Vi valte ut fire målgrupper og ulike metodar:

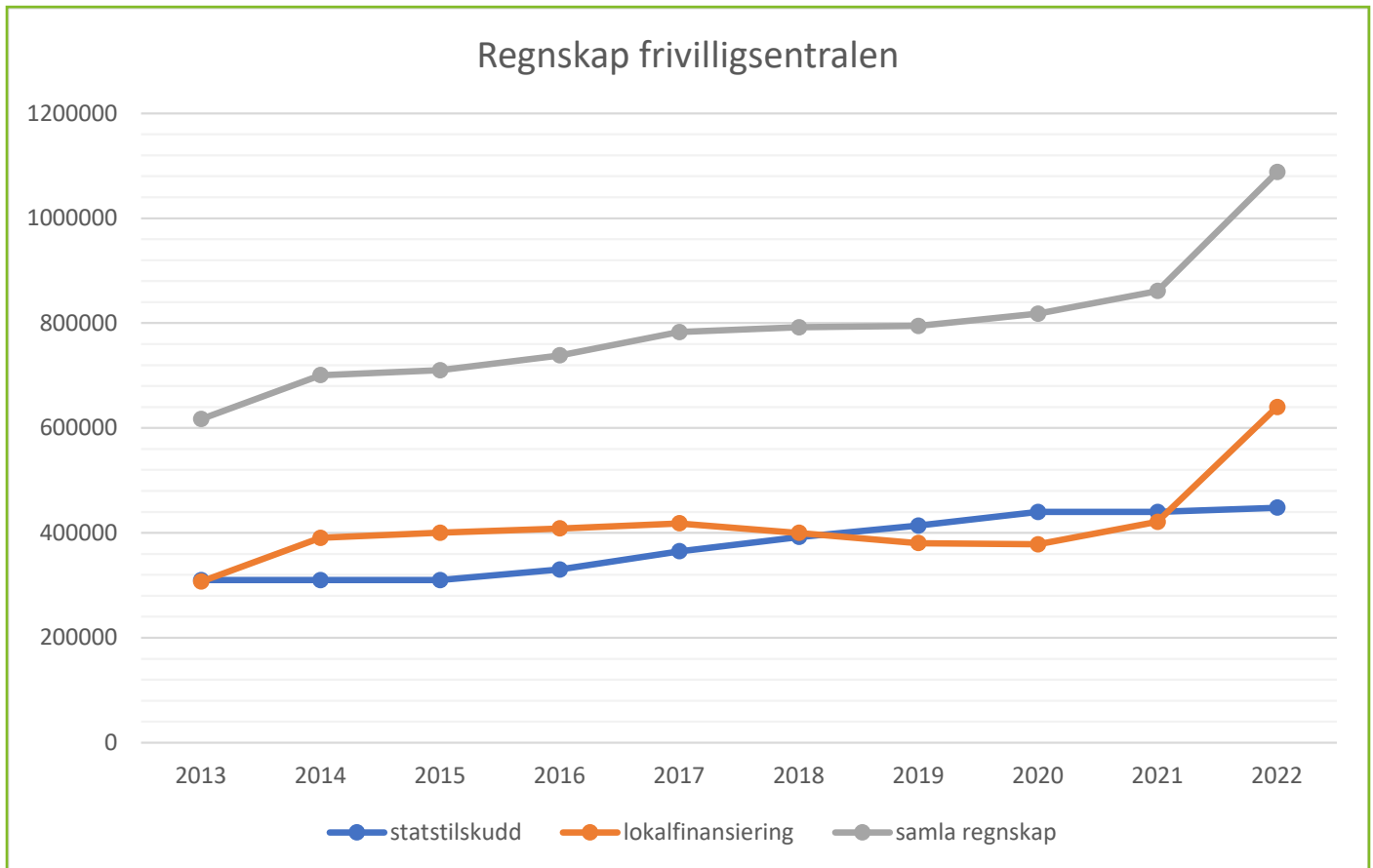
- Innbyggjarane generelt – *gjestebod*
- Aktive frivillige i frivilligsentralen sine aktivitetar – *intervju*
- Frivillige lag – *digital spørjeundersøking*
- Ungdommar – *spørsmål til ungdomsrådet ang BUA*

Frivilligsentralen si utvikling gjennom 10 år

RAMMER OG ØKONOMI

Sentralen har frå start vore samlokalisert med Vang folkebibliotek, med Marte Tangen tilsett som dagleg leiar. Sentralen har egne vedtekter, revidert i 2018. Sentralen er underlagt etat for utdanning og kultur, og har hatt eit velfungerande styre. Hovedutval for levekår er sentralens årsmøte.

Kommunen har frå start mottatt statstilskot for å drive frivilligsentral. T.o.m. 2016 og igjen f.o.m. 2022 har det vore krav om minimum 40% lokalfinansiering. Kommunen har heile vegen investert meir enn dette kravet. Samla driftsresultat frå start til i dag:

** I 2022 fikk vi 200.000 ekstra frå kommunestyret til å forlenge prosjektet Aktive saman.*

UTVIKLING AV TENESTER/PROSJEKT/TILTAK

(illustrasjonar s 4-5)

Dei første åra var det mykje fokus på 1-til-1-opppdrag, som hjelpetenester i hus og hage, leksehjelp og språkvener. Det vart også satt i gang aktivitetar i samarbeid med biblioteket som sykkelmekking, fleirkulturelle treff, dialoggruppe, grønsakskurs, verkstader, teateroppsetningar og debattar. 1. år starta vi også eit stort bulystprosjekt i samarbeid med Innovangsjon, flyktningetenesta og Nav; Integrerende arbeidsliv.

I åra som kom har talet på hjelpeoppdrag gått ned. Dette skuldast både at det har vore krevjande å rekruttere frivillige i heile kommunen, og at det er ein ressurskrevjande aktivitet.

Under koronapandemien, samtidig som mottaket vart lagt ned og vi mista mange av våre frivillige der, fall tilbodet om lag heilt bort og vi har ikkje prioritert å jobbe for å få det tilbake. Sentralen har fokusert meir på fellesskapsprosjekt som kan nå fleir deltakarar med mindre ressursbruk, som t.d. lekseklubb framfor leksehjelp 1-til-1.

Vi hadde i fleire år eit tett program med eigenproduserte arrangement, det har vist seg fruktbart å sette av meir kapasitet til å kunne bistå dei som initierer ting undervegs, og spele på lag med samarbeidspartnarar i utvikling av aktivitetane.

I 2021 etablerte kommunen BUA Vang, og frivilligsentralen har ansvar for drifta. Dette har også prega ressursbruken og kva type aktivitetar vi fokuserer på.

Frivilligsentralen har frå start hatt fokus på å vere ein ressurs for både enkeltpersonar og lag som har idear dei treng hjelp til å sette i live. Frå 2014 bidrog vi til sykkelløp (1 år) og fotballturnering (fleire år) initiert av bebuarrådet på mottaket, fleirkulturelle treff initiert av arbeidsinnvandrarar, #VÅRTNABOLAG initiert av Oslo World Music Festival, vi har samarbeida med ei rekke lag om ulike arrangement, sist Den store klesbyttedagen initiert av Ryfoss treningssenter.

I 2021 starta vi også prosjektet Aktive saman, med ein prosjektleiar i 50% finansiert av prosjektmidlar. Tiltaket vart forlenga med 200.000,- i friske midlar frå kommunestyret.

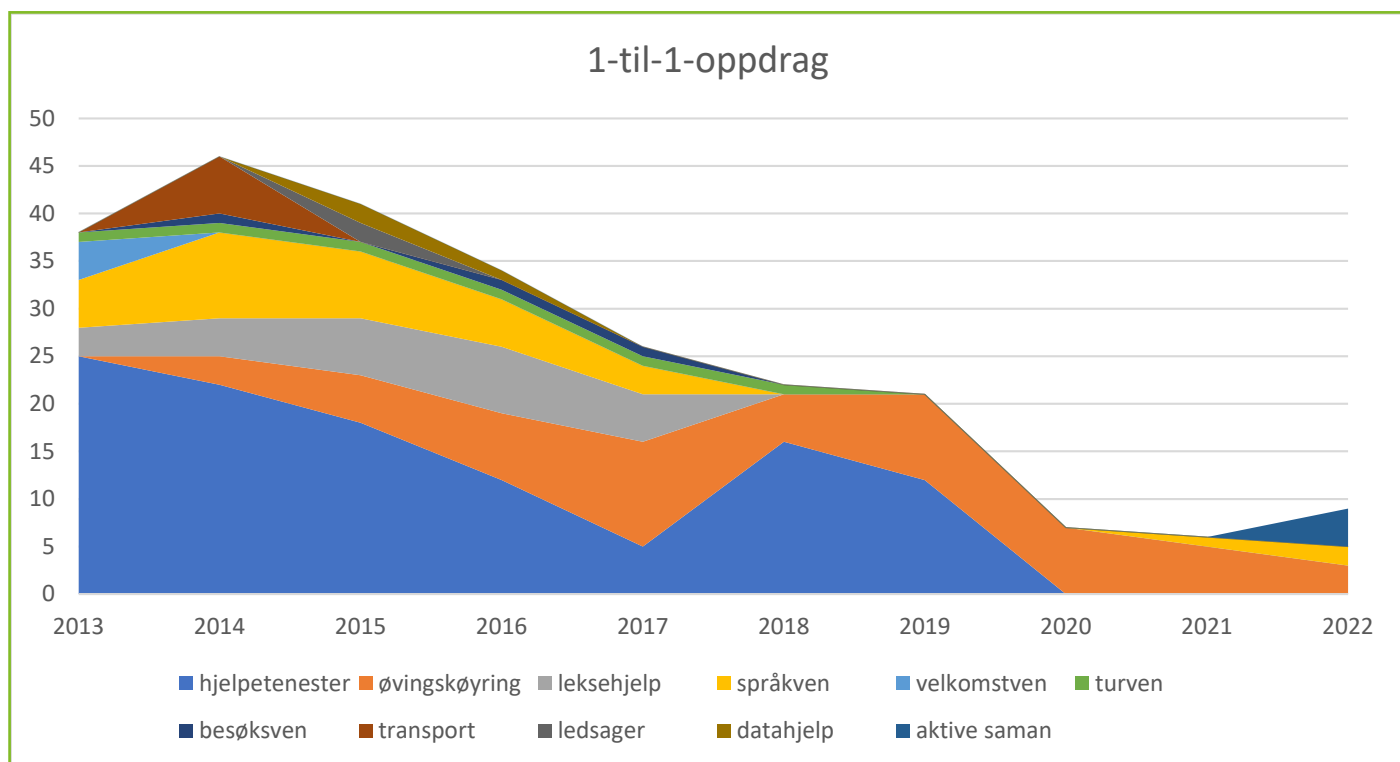
Frå 2022 vart handlingsprogrammet, som til då hadde vore nokolunde likt, justert til følgjande:

HOVUDMÅL:	Vere drivkraft for frivillig verksemd i Vang
VISJON:	Saman skapar vi eit godt og inkluderande lokalsamfunn
Delmål 1:	Førebygge einsemd og bygge fellesskap på tvers av alder, kultur, bakgrunn og interesser.
Delmål 2:	Vere eit bindeledd mellom frivillig, offentleg og privat sektor, og ein støttespelar for frivillige lag og andre arrangørar.
Delmål 3:	Inspirere lokalsamfunnet i arbeidet med bærekraft, mangfald, solidaritet, likestilling og inkludering.

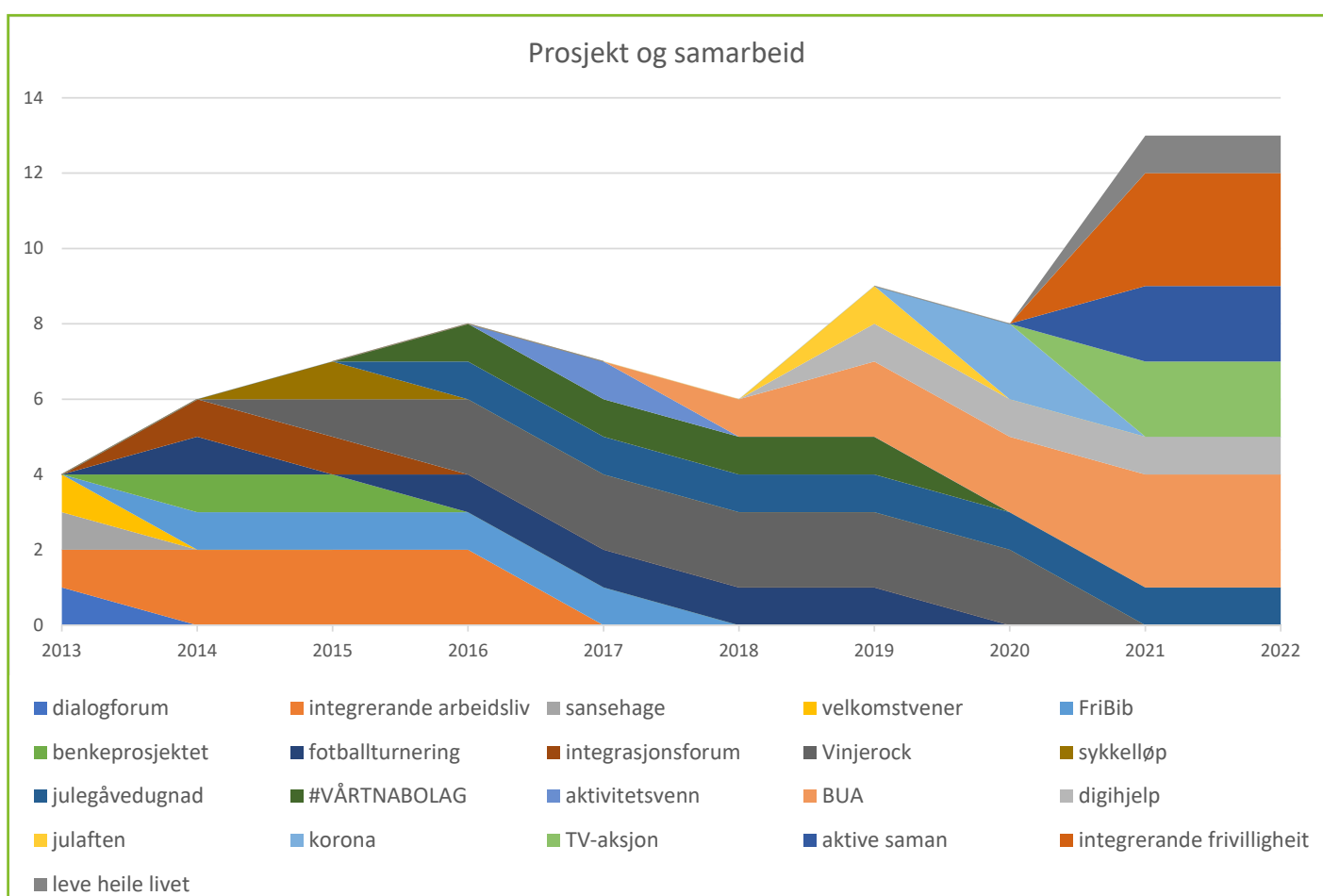
2022, frivillighetens år, var året vi starta prosjektet inkluderande frivillighet i samarbeid med Innovangsjon, folkehelsekoordinator og læringssenteret. Basert på innspelsmøter med laga arrangerte vi frivilligmarknad, etablerte foreningsportal og starta eit pågåande arbeid med å skrive presentasjonar av laga og deira aktivitet, for å løfte fram eksisterande tilbod og få fleir til å delta.

Meir fokus på frivilligsentralen som bindeledd og å bruke tid på å synleggjere frivillige lag sine aktivitetar opplevast som ei konstruktiv og givande retning.

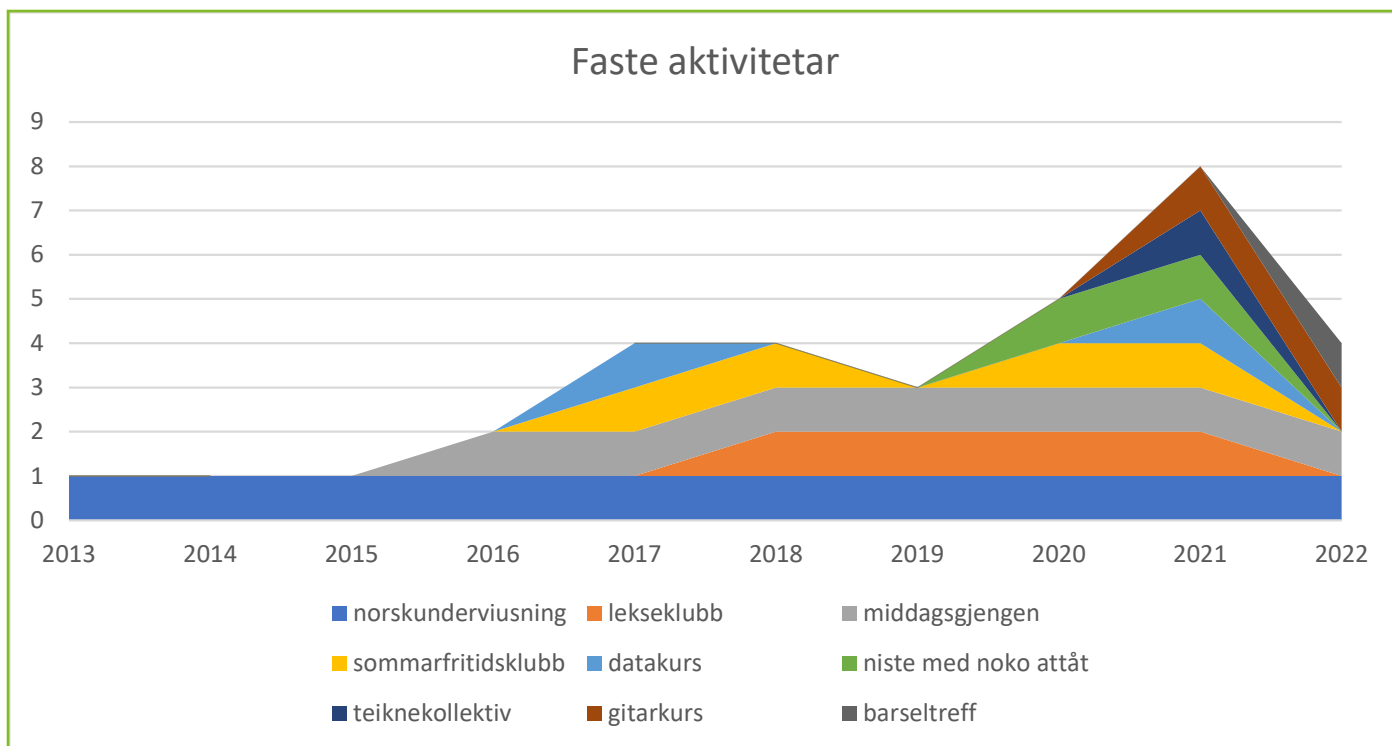
Alle handlingsplanar og årsmeldingar ligg publisert på friviligsentralen si nettside.

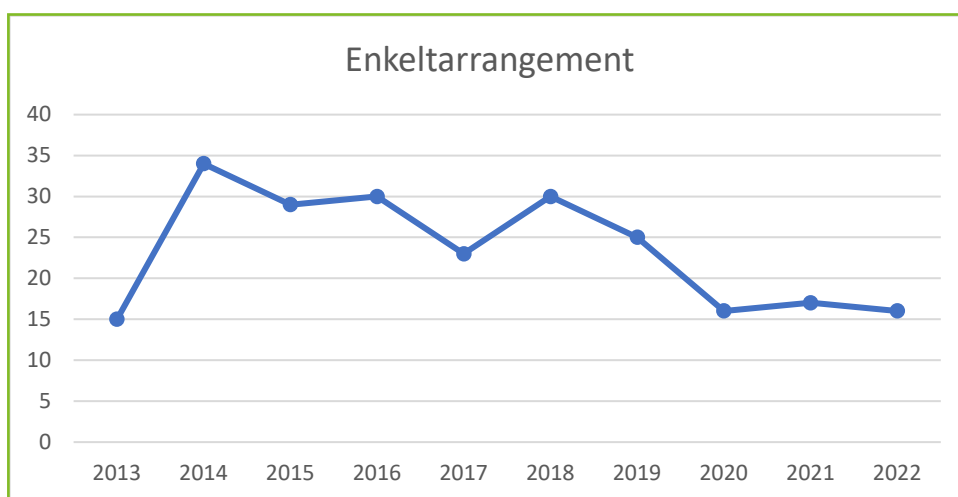
*hjelpetenester, transport, ledsager og datahjelp er talt i antal oppdrag. Dei andre kategoriane er talt i antal relasjonar, altså kor mange elevar som har øvingskøyrert eller fått leksehjelp.

* prosjekta er gitt verdi (tjukkelse i grafen) frå 1 til 3 basert på omfang.

* desse aktivitetane er gitt lik verdi uavhengig av omfang.

* Vi har gjennom åra talt deltakarar litt ulikt, både med tanke på å inkludere faste aktivitetar og ikkje, samt kor mykje vi teljer på arrangement som hovudsakleg er i regi av biblioteket.

Resultat frå evalueringa

INNBYGGJARANE GENERELT – GJESTEBOD

6 gjestebod-vertar inviterte 5-10 gjestar frå si grend heim til seg, til ei samtale om frivilligsentralen basert på førehandsutsendte spørsmål. Desse heldt gjestebod:

Åsvang/Vennis: Kari Hagaseth
Nedre dalen: Bjørg Leirhol
Øvre dalen: Marie Hermundstad
Høre/Ryfoss: Camilla og Jon Hålien
Vang sør: Anine Kattevold
Vang nord: Ingunn Hommedal

Merk:

Dette er
ikkje ei statistisk
undersøking, men eit
innblikk i nokon få
personars innspel
og meiningar.

Nokre erfaringar frå konseptet:

- Litt vanskeleg å få folk til å kome. Fleir var redd for å måtte engasjere seg.
- Lik alder – like meiningar. Vanskeleg å få med yngre. Flest damer.
- Hjalp å dele ut spørsmåla i forkant, nokon svarte sjølv om dei ikkje kom.
- Triveleg – nokon ville møtest meir.
- Folk synest det er bra med evaluering.

Kjennskap og informasjon

Kva kjenner du til at frivillig-sentralen driv med?

Kvar får du informasjon om frivilligsentralen sitt arbeid?

Om du ikkje kjenner til oss/følgjer med på kva vi driv med – kvar oppsøker du informasjon? Eller kvar skulle du ønskje å finne informasjon?

- Ulik kjennskap, også mellom grendene.
- God kjennskap til: arrangement og samarbeid med biblioteket, dette visste alle om.
- Dårlig kjennskap til: barseltreff, aktive saman, at frivilligsentralen kan bistå laga.
- Viktige formidlingskanalar: Avisa, menighetsbladet, folkemunne. Nokon ønskja SMS-varsling. Viktig å få opp plakatar også i Øye/Filefjell.

Behov

Opplever du at frivilligsentralen satsar på dei riktige tinga, eller burde vi prioritert annleis? Ser du andre behov i Vangssamfunnet som frivilligsentralen eller andre burde engasjere seg i? Kva skal til for å få eit slikt tilbod opp å stå?

- Dei fleste er godt fornøgd og meiner vi prioriterer gode prosjekt og tiltak.
- Fleir vil møtast men kven vil ta ansvar, utfordrande å få folk til å forplikte seg.
- Laga har utfordringar med å verve folk til styre, kan frivilligsentralen bidra meir med det?
- Ønske om å få frivilligsentralen sine aktivitetar meir ut i grendene, til dømes quiz/speling, gjerne på dagtid.
- Nokre konkrete forslag/ønsker elles:
 - Skeiv kafè
 - Besøkeneste på institusjon
 - Ungdom ønsker plassar å henge
 - Tilbod for unge vaksne, og spesielt unge menn
 - Spele eller lytte til musikk

Pr i dag er det lite fokus på hjelpetenester 1-til-1. For å få meir aktivitet på dette feltet trengst både eit digitalt verktøy, mange nok som ønskjer å stå som frivillige og at folk tør å spørje om hjelp.

Er det udekte behov på dette området? Kva skal i så fall til for å få eit slikt tilbod til å fungere?

- Gjestane hadde lite tru på at å melde oppdrag i app ikkje vil fungere for målgruppa. Det er meir truleg at dei vil ringe, sende sms eller kunne skrive ting på ein lapp og levere i ei postkasse el.l.
- Fleir var villige til å stå på ringeliste for oppdrag; 'Eg kan spørjast'
- Grenda kjennest rimeleg oversiktleg, gjestane hadde inntrykk av at dei fleste får hjelp av naboar og kjente.
- Digihjelp fungerer best ein til ein. Kan vi engasjere ungdom/unge vaksne til å hjelpe dei eldre?
- Om ein skal etablere ei ny teneste/rutine må ein leggje mykje innsats i å spreie informasjon om tilbodet i oppstarten.

Er det aktivitetar el.l du kunne tenkje seg å starte med, men treng hjelp til å sette i gang?

Opplever du at det er enkelt å spørje frivilligsentralen om du ønsker starthjelp?

- På dei fleste gruppene var det ingen som hadde behov, men dei hadde inntrykk av at det er lett å få hjelp på frivilligsentralen om ein treng det.
- Nokon vil starte ting men treng ikkje hjelp frå frivilligsentralen.

Behov for fleir møteplassar vart nemnt i leve heile livet sine gjestebod. Kva slags type møteplassar er det behov for, og korleis kan eventuelt frivilligsentralen bidra til å skape dei?

- Grendeskillene er meir viska ut enn før. Gjestane opplever at fleire reiser til dei møteplassane som finst.
- I Øye vart møteplassar nemnt i Leve heile livet sitt gjestebod, men gjestane i vår gruppe meinte det ikkje var behov for meir. Dei har plassar dei kan bruke, og fleir vil gjerne bli med på noko, men dei har ikkje konkrete idear eller ønskje om å starte sjølv.
- Ønske om bondepub/møteplassar med rettleiingsfunksjon frå pensjonerte bønder.
- Nokon ønska seg lengre opningstid på eksisterande møteplassar som Mjøsvang kafé og biblioteket.
- Fleire ytra ønske om kafé/pub.
- Generasjonsmøter, ala prosjektet med å lage minnebok, eller 4H, men at det er eit varig tilbod og ikkje berre prosjekt.
- Folk brukar Joker Filefjell og Ryfoss som en møteplass, men ikkje Coop Fjellvang. Det kunne gjerne vore kafé/meir sitteplass der.
- Kunne ein ha overlate BUA-huset til ungdommane og så heller bygd eit større lokale for BUA og frivilligsentralen/biblioteket samla?
- Viktig at frivilligsentralen ikkje tar initiativet frå folk ved å starte for mykje sjølv, og om møte-plassar skal vere bærekraftige må det vere eldsjeler i den aktuelle grenda som driftar dei.

Engasjement

Kva skal til for at du vil engasjere seg som frivillig? Kva er bøygen – og kva har eventuelt motivert deg som allereie er frivillige?

- Definisjon av det å vere frivillig vart diskutert - mange som bidrar mykje utan at dei er registrert som frivillige.
- Bøygen er kjennskap til kva og kor mykje som forventast av den som engasjerer seg.
- Dørstokkmila er stor.
- Dei som allereie er engasjert motiverast av at det er triveleg å gjere noko saman med andre. Å bidra for andre gir glede og meistring.

Lokalisering

Korleis oppleverer du det at frivilligsentralen er samlokalisert med biblioteket? Gir det eit utydeleg skilje mellom dei to tenestene? Gir samlokaliseringa positive synergieffektar?

Det er nokon få, men ikkje mange, som nyttar frivilligsentralen/biblioteket som ein uformell møteplass. Kva kan vi gjere for å legge til rette for at fleir samlast her, og nyttar lokala i det daglege?

Opplevast frivilligsentralen relevant for heile bygda, eller berre for dei som bur i Vangssoknet? Kva skal i så fall til for å vere meir relevant for fleir i kommunen?

- Gjestane meinte samlokaliseringa berre er positivt. Ja det blir eit utydeleg skilje, men dette vart ikkje oppfatta som eit problem.
- For lite plass ved større arrangement, fleire ønskjer at vi brukar auditoriet meir.
- Vangshallen har blitt ein god møteplass, bygge vidare på dette.
- Ønske om kafé/pub på biblioteket – selje varer frå Bagn bakeri?
- Stort sett blir biblioteket og frivilligsentralen oppfatta som ein samlingsplass for heile bygda, men informasjonen om tilbodet må bli betre.

BUA

Kjenner du til kva BUA låner ut og korleis du kan nytte tilbodet?

Har du lånt noko i BUA? Korleis var i så fall opplevinga med dette? Om du ikkje har nytta BUA – kva er grunnen til det? Kva skal til for at du tar tilbodet i bruk?

- Mange kjenner til konseptet men ikkje innhaldet.
- Spesielt frå Øye var det lite besøk.
- Dei som har nytta tilbodet er fornøgd, og gir skryt for god service.
- Vi er generelt godt stilt, så behova er ikkje så store.
- Innspel til betre marknadsføring/meir tilgjengelegheit:
 - Ein kveld med kveldsope – i alle fall flytte opningstida ein time.
 - Kunne hente reserve ting på biblioteket – aller helst at tenestene var samlokalisert!
 - Fleir bilete på nett.
 - Spreie info gjennom idrettslaga.
 - Invitere t.d onsdagskafeen på besøk

AKTIVE FRIVILLIGE I FRIVILLIGSENTRALEN – INTERVJU

18 frivillige som er aktive i meir eller mindre faste aktivitetar knytt til frivilligsentralen vart intervjuar pr telefon.

+ bak setninga betyr at fleir har sagt det same.

Kvifor valte du å engasjere deg som frivillig?

- Triveleg /Givande/Hyggeleg
+++++
- Gjer meg godt hjelpe andre
- Tid til overs +++
- Nyttig+++
- Møte/kommunisere med folk+
- Erfaring frå eigne eldre at dei treng aktivitet
- Frivillig innstilling +
- Eg vart kontakta +++++
- Koma inn i Vangssamfunnet/
innblikk i kva folk held på med

Folk synes det er triveleg, givande og hyggeleg å vere frivillig. Dei føler seg nyttige. Fleire er frivillige fordi dei var direkte kontakta.

Føler du at du får bidra med det du sjølv ønskjer å engasjere deg i?

Alle var fornøgde med oppdraget dei hadde no, har fått/engasjert seg i oppdrag som dei passar til. Ein sa at det var litt både og, grunna at det eine relasjonen ikkje hadde fungert (ikkje møtt opp).

Kva gir det deg å vere frivillige?

- Gjer noko med meg/
God følelse/blir glad sjølv
+++++
- Bur åleine, godt vere ilag med folk/ kontaktskapande +++
- Vinn-vinn situasjon/Givande – får noko tilbake ++
- Gjer meg veldig mykje/ Mykje hygge +
- Føler meg nyttig/meiningsfylt/
nokon treng meg +++++
- Naturlig å vere frivillig
- Meir vidsyn/sjå ting frå andre sine vinklar
- Litt bortheft, men ok.

Å vere frivillig gir godfølelse, godt humør, føle seg nyttig fordi nokon treng deg. Det er meningsfullt og ein vinn vinn-situasjon. Nokon få seier det er naturleg å vere frivillig, at dei får meir vidsyn og ser ting frå andre sine vinklar.

Får du den informasjonen, opplæringa og oppfølginga du treng for å bidra i aktiviteten slik som du ønskjer?

Alle var fornøgde. Frivilligsentralen informerer godt til dei frivillige. Viktig å skape gode relasjonar, og at det er lett å ta kontakt med oss.

Ønsker du deg meir uniformering når du er på oppdrag for frivilligsentralen, som t.d. t-skjorte, refleksvest, button el.l?

Var mest nei på dette, fordi det var kjente folk i kjent miljø. Men ein button kunne vore greitt, sa nokre. Ein hadde fått spørsmål om kvifor ho køyrte vedkommande til aktivitet, så der kunne det vore fint å hatt noko som viste at ein var frivillig.

Ønskjer du deg fleir sosiale møtepunkt eller erfaringsutveksling med dei andre som er frivillige, som t.d. evalueringsmøte, chattegrupper, felles middag el.l?

Berre ein svarte at den syntest det kunne vere fint hatt fleir møtepunkt. Resten syntest det var nok slik det var. Julemiddagen vart nemnt av fleire, viktig og triveleg å samle dei frivillige og seta pris på dei.

Kan du tenkje deg å få meir ansvar for aktiviteten og/eller dei andre frivillige – meir sjølvstyre?

Ingen ville ha meir ansvar utover det oppgåva deira er, dei set pris på at frivilligsentralen tar seg av administreringa.

Kva skal til for at du ønskjer å halde fram som frivillig over lengre tid?

- God helse ++++++
- Framleis køyre bil
- Trivast/overskudd/lyst/tid med det eg gjer som frivillig ++++++
- At behovet er der, at andre treng hjelp
- Fleire oppdrag
- Backup frå frivilligsentralen når ein treng det

At helsa held og at dei frivillige framleis trivst med oppdraget dei har, er viktigast. Lyst, overskudd og tid er også viktig.

Kva kan frivilligsentralen gjere for å få andre til å engasjere seg?

- Spørja direkte +++
- Bruke frivillige til å framsnakke det å vere frivillig ++++++
- Informere (menighetsbladet)/møter/møte opp på sosiale møteplassar ++++++
- Ufarleggjere det å vere frivillig +
- Ufarleggjere det å få hjelp
- Lokalkunnskap er viktig

Informasjon er viktig, å vise seg fram. Sosiale media vart ikkje nemnt, men kanskje det ikkje er der vi «møter» våre frivillige?

Å spørja folk direkte vart også nemnt av fleire. Dette er noko som også er erfart gjennom Aktive saman. Dette er også erfaringa i nasjonale undersøkingar – ein stor del av dei som ikkje er frivillige har aldri blitt spurt, men ville sagt ja om dei vart spurt.

FRIVILLIGE LAG – SPØRJEUNDERSØKING

Alle frivillige lag i Vang fikk gjennom foreningsportalen invitasjon til å svare på ei digital spørjeundersøking om deira forhold til frivilligsentralen. 22 lag responderte innan fristen.

Har laget ditt hatt noko nytte av frivilligsentralen sine tilbod til frivillige lag?

22 av 22 har svart (100,0%)

Alternativ (flervalg)	Antall	Prosent	
Fått synleggjering på t.d. Frivilligmarknad og/eller presentasjon	15	68,2 %	
Fått tilsendt relevant informasjon	14	63,6 %	
Fått hjelp med marknadsføring av arrangement	11	50,0 %	
Samarbeida om arrangement og/eller lånt lokale	9	40,9 %	
Fått råd og rettleiing	6	27,3 %	
Deltatt på kurs og/eller innspelsmøte	5	22,7 %	
Nei, aldri	2	9,1 %	
Anna bistand	1	4,5 %	
Totalt	63		

Skulle du ønskje frivilligsentralen kunne bidra meir for laget ditt?

22 av 22 har svart (100,0%)

Alternativ (flervalg)	Antall	Prosent	
Nei, vi får dekt våre behov slik er situasjonen er pr no	11	50,0 %	
Rekruttering av frivillige/medlemmar	7	31,8 %	
Marknadsføring/synleggjering	6	27,3 %	
Meir informasjon om søknadsmogelegheiter	5	22,7 %	
Samarbeid om transportordning	2	9,1 %	
Kurs i styrearbeid, økonomi og søknadsskriving	2	9,1 %	
Legge til rette for fleir møteplassar og/eller erfaringsutveksling mellom laga	2	9,1 %	
Kurs i rekruttering og marknadsføring	1	4,5 %	
Totalt	36		

Er laget ditt del av eit råd i kommunen?

22 av 22 har svart (100,0%)

Alternativ	Antall	Prosent	
Ja, idrettsrådet	3	13,6 %	
Ja, musikkrådet	3	13,6 %	
Nei, og vi skulle ønske det var eit råd/fellesskap for slike lag som mitt	2	9,1 %	
Nei, men vi saknar det heller ikkje	14	63,6 %	
Totalt	22	100 %	

Opplever du at laget ditt har gode vilkår for å drive med dykkar aktivitet?

22 av 22 har svart (100,0%)

Alternativ	Antall	Prosent	
ja	20	90,9 %	
usikker	2	9,1 %	
Totalt	22	100 %	

Korleis kan evt dette bli betre?

8 av 22 har svart (36,4%)

Antall	Tekst (10 på topp)
1	At fleire kjem seg ut att etter korona bølga
1	stå på vidare!
1	Stadig utfordring å få nok frivillige/medlemmar, samt å ha inntekter til å fornye utstyr.
1	Trur att laga ikkje er heilt klare over at dei på frivilligsentralen kan få hjelp og veiledning til ting dei lurar på.
1	Konstant konkurranse med kommunens egne rimelige lokaler er alltid en utfordring.
1	Vinjerock <3 Frivilligsentralen
1	Ynskjer at fleire ville delta på dansen vår
1	Har Ca. 20 medlemme. Våre medlemmer begynner å bli godt voksne snaut halvparten over 70 År
8	Totalt

* Det er verdt å merke seg at det mest sannsynleg er dei laga som har størst tilknytning til frivilligsentralen som veljer å svare.

OM DRIFTA AV BUA VANG

Sidan BUA Vang opna 4. februar 2021 har vi hatt ope to ettermiddagar i veka; tysdag og torsdag. Det første året kl 15-18, med ein BUA-medarbeidar i 20% stilling. Då vedkomande sa opp stillinga si skjedde det samstundes med at mottaket vart lagt ned, og som statistikken viser påverka det utlånstala.

Vårhalvåret 2022 vart BUA betent av dagleg leiar saman med folkehelsekoordinator. Vi gikk ned til 1 time pr opningsdag, og brukte mellom anna ressursar på aktivitetsdagar i samarbeid med foreldrekontakter på 3 klassetrinn. Etter kvart som utlånet tok seg opp igjen innførte vi torsdag som utlånsdag og tysdag som innleveringsdag.

Hausten 2022 tilsatte vi ein AlleMed-koordinator i 50% med ansvar for drifta i tillegg til andre prosjekt i frivilligsentralen, men vedkomande slutta etter få månader. Vi har pr i dag ein ny medarbeidar tilsett på tilkallingsvikarkontrakt, med planar om å få til ei meir langsiktige løysing.

Hovedutfordringa med bemanning verkar å vere at det er ei relativt krevjande stilling, der ein både skal vere praktisk anlagt, utadvendt og kommunikativ, ryddig, sjølvgåande og språkmektig – pakka inn i ein liten stillingsprosent. Å behalde kompetente medarbeidarar i så små stillingar er ikkje enkelt.

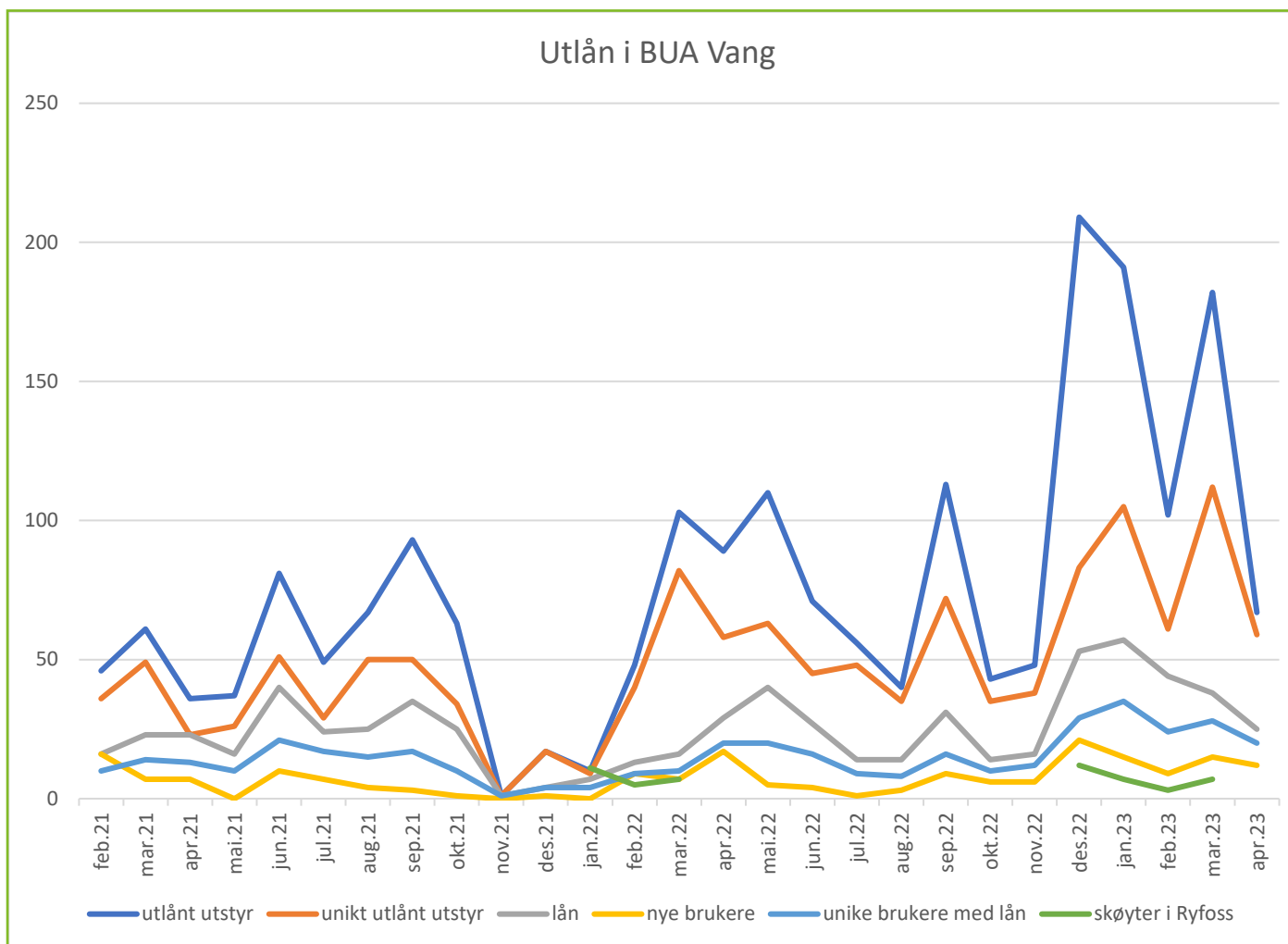
Vi starta med basisutstyr for lågterskel friluftskativitetar som tursko, ski, sykklar, akereiskap, hageleikar og turutstyr. Vi har fylt på med noko meir eksklusivt og 'nisjete' utstyr som packrafts, steiketakke, pilkeutstyr, turskøyter og diskgoif for å også appellere til nye brukargrupper. Vi har også supplert basisutstyret med fleir artiklar etter kvart som vi ser kva som blir mest brukt.

Vi har også fått låne ut VBU sine hockeyskøyter i ei tillitsbasert ordning på Joker Ryfoss, med gode erfaringar.

Sjølve BUA-systemet fungerer veldig bra, med eit effektivt digitalt utlånsverktøy som gir god kontroll, god support, fin nettside og grafisk profil, tilgang på relevant statistikk, og eit godt nettverk for erfaringsdeling med andre BUA-er landet rundt.

Lønskostnadene knytta til drifta av BUA er ikkje skilt ut, men andre kostenader til innkjøp og drift har vore omlag 100.000,- pr år.

Vi har stort sett hatt relativt høgt utlån, og har fleire månader vore på topp10-lista blandt småkommuner som har BUA.

MÅLOPPNÅING, UTFORDRINGAR OG POTENSIALE

Bakgrunn for ønsket om å opprette ein utstyrssentral var i saksframlegget frå 2020 skildra i 4 punkt:

1. Vang er ein friluftskommune, og å ikkje kunne delta på sportslege aktivitetar skaper ein stor grad av utanforskap. Mange er aktive i frivillige lag, og mange nyttar fleirbrukshallen og naturen til idrett og friluftsliv, men det er óg mange som av ulike grunnar ikkje deltek på fritidsaktivitetar. Vang har 14.8% ungar i hushaldningar med låg inntekt (2017), ref www.bufdir.no.

Vi har asylsøkjjarar med avgrensa økonomi og utstyr, og vi har ei rekke busette familiar frå ulike land som ofte treng litt starthjelp for å kome inn i frivillig aktivitet. Vi har ulike andre familiar med dårleg råd, åleineforsørgjarar, og ungar og vaksne som kunne deltatt på meir og fleir aktivitetar om terskelen for å teste det ut var lågare.

2. Å senke terskelen for å teste ulike aktivitetar vil få fleire ut i aktivitet, uavhengig av økonomi. I eit folkehelseperspektiv er det viktig å gjere terskelen for å delta så liten som mogeleg.

3. I eit miljøperspektiv trur vi på å dele og låne framfor å kjøpe alt sjølv. Lån av bøker er godt etablert i Norge på tvers av alle samfunnslag, vi ønskjer at det å låne utstyr skal vere like naturleg og allment som å låne bøker.

4. Det er fleire aktørar i kommunen som har ein del utstyr til utlån. Om vi fikk koordinert og setta utlånet i system, kunne dette utstyret blitt brukt meir enn det blir i dag.

Vi opplever at vi i stor grad har lykkast med punkt 1. Vi har ikkje tal på kor mange fleir som no deltar i fritidsaktivitet enn før, men utlånstala viser tydeleg at utstyret blir mykje brukt og at tilbodet dekkjer eit behov.

Vi erfarer også at det blir tomt for spesielt ski og sykklar i sesong, altså at det er potensiale for å få enno fleir i aktivitet om vi hadde hatt plass til å kjøpe inn fleir artiklar av det mest populære utstyret. I periodar kunne vi lånt ut dobbelt så mange ski og sykklar om vi hadde hatt meir utstyr.

Kor mange i målgruppa som ikkje bur i gå-avstand som ville nytta BUA meir om den hadde anna lokalisering eller andre opningstider har vi ikkje tal på, men tilbakemeldingane tilseier at spesielt kveldsope hadde gjort at fleir nytta tilbodet. Det finst altså eit potensiale til å lykkast betre med målsetninga.

Vi opplever også at det stadig er nye lånarar som låner sjølv om dei har råd til utstyr, fordi dei ønskjer å prøve noko nytt og/eller ser verdien av å låne framfor å kjøpe sjølv. Men vi trur det er eit større potensiale her, som både handlar om kjennskap og åtferdsending. Vi kan si at vi delvis har lykkast med punkt 2 og 3.

Når det gjeld punkt 4 har vi samkøyrte noko utstyr, t.d. frå Vinjerock. Vi har også godt samarbeid med t.d. VBU, læringssenteret og Vinjerock om bruk av utstyr på aktivitetsdagar o.l., og eit godt samarbeid med VBU og Joker Ryfoss om tillitsbasert utlån av skøyter på butikken.

Når det gjeld drift var følgjande skissert i saksframlegget:

Arbeidsgruppa ønskjer å starte med å nytte bårehuset i ein prøveperiode, då dette er det alternativet som utgjør dei lågaste kostnadene for kommunen. Vi ser det som teneleg å knyte tilbodet tett opp til biblioteket/frivilligsentralen, og dra nytte av at dette er ein godt etablert og hyppig besøkt møteplass. Der er det opningstider både på dagtid, to kveldar og laurdag, vi vil kunne nytte biblioteket sine løysingar for å registrere utlån og innlevering, og vi vil bygge opp under budskapet om at lån av utstyr er like naturleg som lån av bøker. Vi vil framleis vere avhengig av støtte frå dei andre nevnte samarbeidspartnarane for vedlikehald/sørvis på utstyret og liknande. Undervegs vil vi vurdere korleis tilbodet fungerer og om det er teneleg å bygge eit større/meir egna lokale, og kvar dette i så fall skal ligge. Når det gjeld brukthandel er vår vurdering at dette er noko vi gjerne vil få til, men at det må kome i andre rekke, og at primært fokus er å få på plass ein velfungerande utstyrssentral.

Erfaringane så lang tilseier at bårhuset og driftsrutinene fungerer fint innanfor visse rammer. Det er eit triveleg lokale, godt synleg og tilgjengeleg i Vang sentrum. Hovudtyngda av brukargruppa bur innan gåavstand. Det er tre utfordringar med lokaliseringa:

1. Lokalet er no så og si fullt, både i sommar- og vintersesong. Vi har altså ikkje plass til å kjøpe inn særleg mykje nytt utstyr.
2. Lokalet er ikkje universelt utforma, og har mellom anna ikkje innkomst for rullestol.
3. Vi har noko fleksibelt utlån, altså etter avtale, men det har vist seg krevjande å få folk til å nytte dette. Dei fleste ønskjer å kome i ei fast opningstid. Å forlate kontoret på Vangstunet for å betene utlån er også relativt ressurskrevjande, og å nytte biblioteket som hentepunkt har også vist seg litt vanskeleg i praksis. Lånaren må gjerne prøve sko, tilpasse sykkelsete el.l. Det er heler ikkje egna lagringsplass til utstyret i biblioteket, eller nødvendigvis enkelt å frakte utstyr mellom BUA og biblioteket. Om BUA hadde vore samlokalisert med frivilligsentralen/biblioteket (eller eventuelle annan driftansvarleg verksemd) kunne ein hatt mykje meir opningstid utan å bruke mykje meir midlar på ekstra personell.

Drift gjennom frivilligsentralen fungerer bra, til eit visst punkt. Sentralen har til dels god kjennskap til og godt omdømme i målgruppa, og arbeidet med BUA passar godt inn i sentralen sitt formål. Vi har lagt oss på eit minimum når det gjeld opningstid, då ansvaret i periodar har loge på dagleg leiar grunna noko ustabilitet i tilsettingane. Vi opplever nokon utfordringar med dagens drift:

1. Vi har ikkje klart å engasjere stabile frivillige til å involverast i drift, vedlikehald/ reparasjonar o.l. Det er stadig ting som bør fiksast og nokon faste hjelparar hadde gjort at færre artiklar blir liggande utilgjengeleg i periodar.
2. Frivilligsentralen har pr. i dag lite kontakt med målgruppa barn og unge.
3. For å nå ut til nye brukargrupper skulle vi gjerne hatt kapasitet til å t.d. gjennomføre jamlege aktivitetsdagar med spesifikke klassetrinn, stille med utstyr på laga sine aktivitetar, drive meir aktiv marknadsføring osv.

INNSPEL FRÅ UNGDOMSRÅDET

Referert frå møte, Frivilligsentralen var ikkje til stades.

Kva slags forhold har de til BUA i Vang?

Det er kun to stykker i U-rådet som har vert innom BUA og lånt ting. Begge har bare vert innom 1 gang, men kun i forhold til arrangement på skula eller med kyrkja.

Korleis har de kjennskap til BUA? (brosjyre/nett/info/facebook?)

Bua logoen er observert på Facebook av noen i u-rådet, men blir ofte bladd forbi. Ønsker oss ein aktivitetsdag saman med Bua på skula, nærmare summaren. Der vi får prøve utstyr. Då vil fleir kanskje låne utstyr dei ikkje har. Være meir aktiv på FB og legge ut på Vang si FB side. Rette infoen sin mot og om barn og unge. Legge ut meir i forkant av aktivitet/nytt utstyr enn etter hendelsen har pågått.

Kva slags informasjons-plattformar bør vi bruke for å nå fram til ungdommen?

Instagram. Facebook og Snapchat.

Har du lånt utstyr i BUA?

Kun to stykker fra u-råd.

Korleis opplever du å låne i BUA?

Det var enkelt, ganske bra system.

Kva synes de om utstyret som kan lånast i BUA?

Har lite kunnskap, om kva det er mulig å låne der.

Kva skal til for at du vil låne utstyr i BUA?

Man må ha attraktivt utstyr å låne ut, noe som vi gjerne ikkje har sjølv.

Har de forslag til anna utstyr me kan kjøpe inn?

Randoneeutstyr, vannski, tube, sup, trampoline på Vangsmjøsi, store badedyr av høy kvalitet.

Har de tankar om korleis me kan drifte BUA i framtida? (opningstider/utstyr/plassering/lokale/aktivitetar mm)

Forslag om å endre til onsdag og fredager, åpent fra kl. 16.00 til kl. 19.00

Kan ha en nettside der du kan booke/leie utstyr på nett. BUA kan levere ski/ diverse utstyr på Jokeren i Ryfoss, YX Vang, eller kjørt det på Coopen. Slik at leier kan hente utstyret i åpningstiden til disse stedene som fungerer da som «pickup point».

På hva måte kan det vere aktuelt for ungdommar å engasjere seg i drifta i BUA, og korleis kan vi legge til rette for dette?

Det er av interesse å delta som en lønna jobb etter skuletid. Ein fra u-rådet burde sitte i BUA sitt styre med møtegodtgjørelse, om det går utover fritiden.

Største problemet er nok generell informasjons-sviikt frå BUA. Vi får ikkje med oss kva som skjer før aktiviteten eller tilbudet har vært (tenker spesielt på 2 års jubileet til BUA, osv).

Merk:

Dette er ikkje ei statistisk undersøking, men eit innblikk i nokon få personars innspel og meiningar.

KOST/NYTTE, BEREGNING I UTENFOR-REGNSKAPET

Utenfor-regnskapet er eit verktøy lagd av KS for å vise kor mykje samfunnet potensielt kan spare på å førebygge framfor å reparere, og på å investere i menneske framfor å sjå dei som ein utgiftspost. Verktøyet fungerer slik at ein puttar inn verdier på gitte parameter, og får ut ein oversikt over nettogevinst og når tiltaket evt når eit break even-punkt.

Å anslå riktig 'hvor mange av målgruppen som forventes å bli en del av "gjennomsnittet av befolkningen" etter å ha mottatt/deltatt i tiltaket' og dei andre parametrar som skal fyllast ut er vanskeleg, men vi har gjort eit forsøk.

Vi har lagt til grunn for utrekninga at vi nyttar i gjennomsnitt om lag 40% stillingressurs + 100.000,- i årlege kostnader, at vi skal drive tilbodet i 10 år. Vi har anslått at tiltaket har i snitt 30 nye brukarar pr år og at kvar brukar deltek i tiltaket i snitt 3 år. Vi har ikkje lagt inn kostnader som fell bort grunna tiltaket.

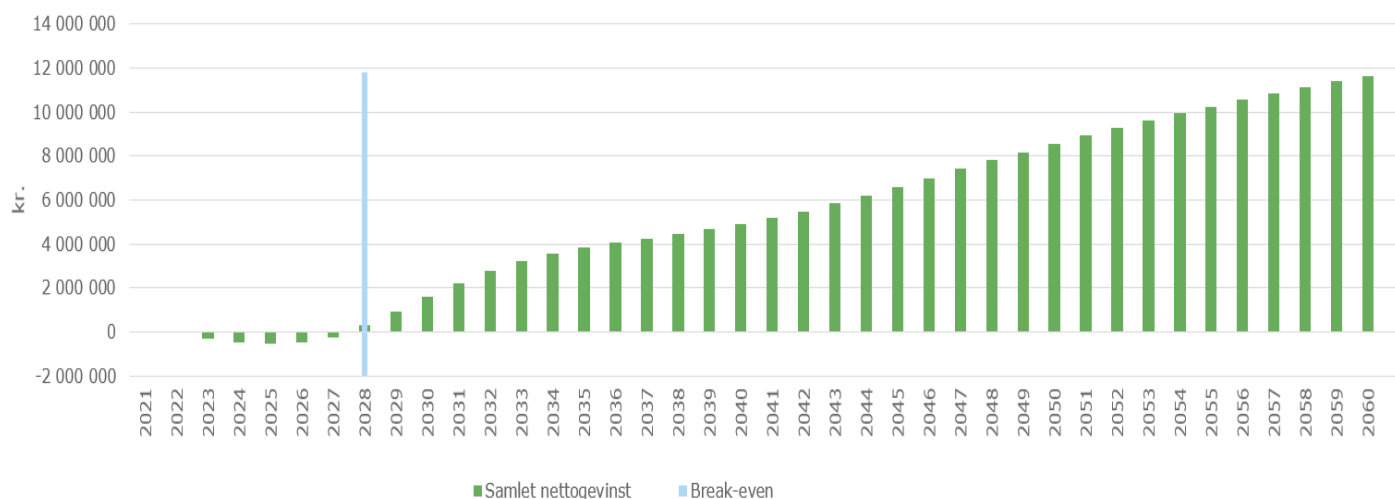
Vi har definert målgruppa til 'Barn i lavinntektsfamilier hvor en av eller begge foreldrene mottar uføretrygd eller økonomisk sosialhjelp' (berre mogeleg å velje éi målgruppe), innan aldersgruppa 6-12 år (berre mogeleg å velje to aldersgrupper).

Vidare har vi lagt til grunn at 50% av målgruppa forventes å bli en del av "gjennomsnittet av befolkningen" uten tiltaket og at 55% av målgruppa forventes å bli en del av "gjennomsnittet av befolkningen" etter å ha mottatt/deltatt i tiltaket.

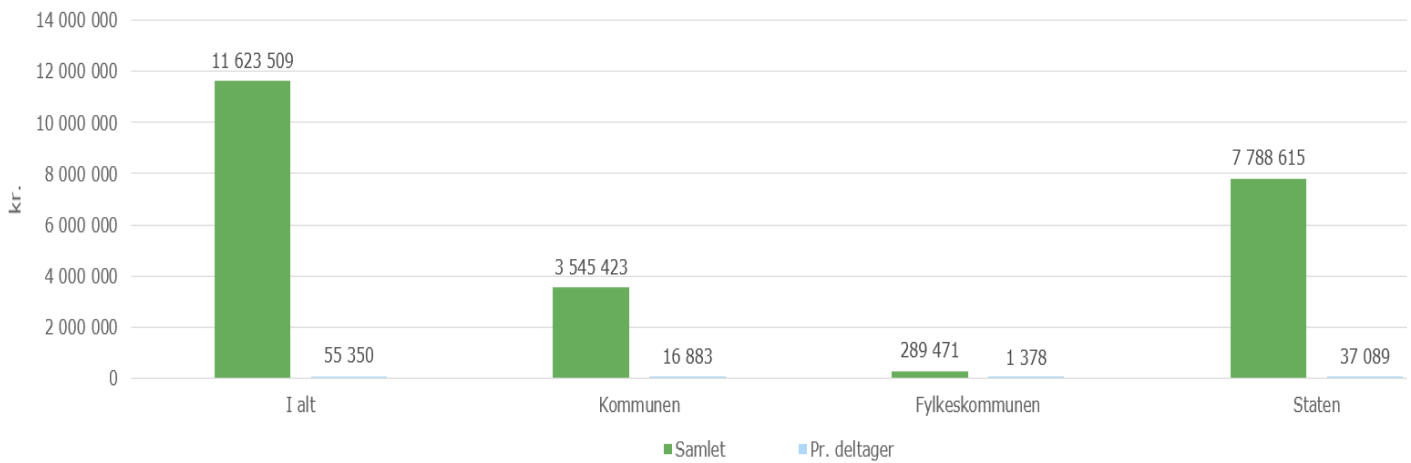
Verktøyet bereknar kostnadar spart i både kommune, fylkeskommune og stat. Med dei verdiane vi la inn får vi følgjande resultat:

Tiltaket har en positiv nettogevinst. Det vil si at tiltaket har større fremtidige gevinster enn kostnader knyttet til implementering/arrangering av tiltaket og andre eventuelle fremtidige kostnader. Sett fra et budsjettøkonomisk perspektiv bør et slikt prosjekt gjennomføres, gitt at det ikke er andre prosjekt som er mer lønnsomme.

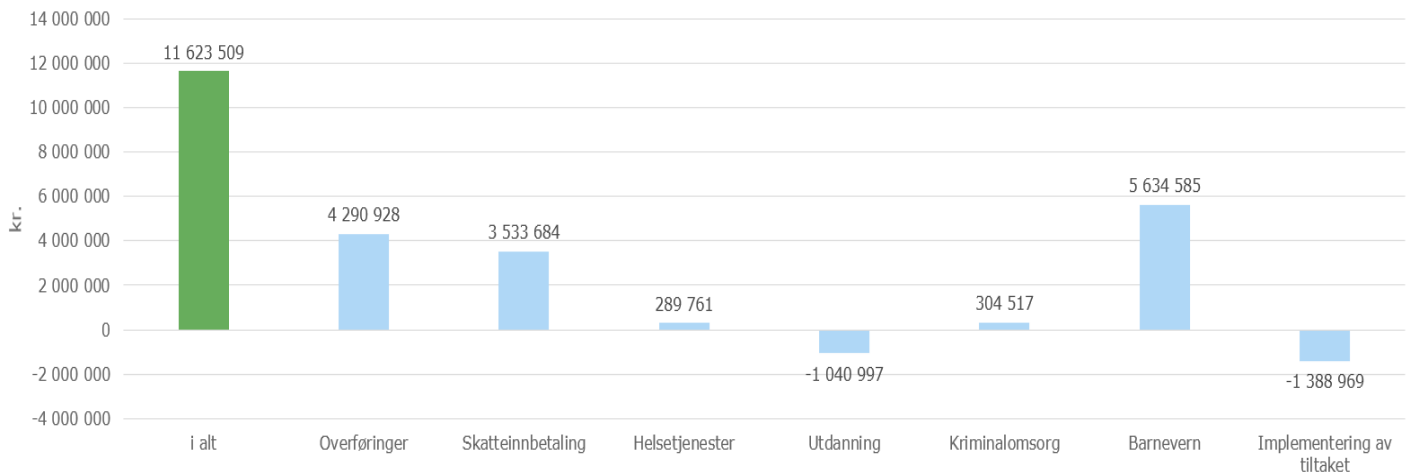
Figur: Break-even analyse

Figur: Nettogevinst for tiltaket fordelt på aktører for tiltaket i 2023-kroner. Beregningen er gjort for en periode på 40 år.

Figur: Nettogevinst for ulike tjenesteområder

Merknad: Tiltaket er beregnet å øke utgifter til utdanning. Dette betyr at på grunn av at noen av barna kommer seg over i 'gjennomsnittet av befolkningen' tar de nå mer utdanning enn hvis de ikke hadde fått tiltaket.

Verdien BUA og Frivilligsentralen har for den enkelte ser vi i gleden dei viser når dei lånar utstyr eller deltek på ein av våre aktivitetar

